

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ФТИЗІАТРІЯ

Рівень вищої освіти	Другий рівень
Спеціальність: освітня програма	222 Медицина: Медицина

Затверджено рішенням Ради з якості

Протокол від _____ № _____

Голова Ради з якості

Петрашенко Вікторія
Олександрівна

ДАНІ ПРО РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Дужий Ігор Дмитрович
Олещенко Галина Павлівна

Рецензування робочої навчальної програми	<hr/> <hr/>
Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньої програми Медицина	Протокол від _____ № _____ Керівник РПГ (гарант програми) _____ Приступа Людмила Никодимівна
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії	Протокол від _____ № _____ Завідувач кафедри _____ Дужий Ігор Дмитрович

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Фтизіатрія
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії
Розробник(и)	Олещенко Галина Павлівна, Дужий Ігор Дмитрович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 9-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 1 кред. ЄКТС, 30 год. Для денної форми навчання 20 год. становить контактна робота з викладачем (20 год. практичних занять), 10 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Медицина"
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з: безпеки життєдіяльності, основ біоетики та безпеки; першої домедичної допомоги; гігієни та екології; патоморфології; патофізіології; фармакології; загальної хірургії; пропедевтики внутрішньої медицини; пропедевтики педіатрії; радіології; догляду за хворими; сестринської практики
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Сформувати систему знань про класифікацію клінічних форм туберкульозу, діагностично-лікувальний алгоритм різних форм туберкульозу та їх ускладнень, попередження зараження оточуючих людей і зменшення ризику захворювання на туберкульоз.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Епідеміологія туберкульозу. Етіологія, патогенез туберкульозу. Імунітет при туберкульозі. Клінічна класифікація туберкульозу

Туберкульоз як соціальна, медична та наукова проблема. Основні етапи розвитку вчення про туберкульоз. Фактори ризику захворювання на туберкульоз. Патоморфоз туберкульозу. Збудник туберкульозу, морфологічна будова, властивості. Зараження туберкульозом, шляхи проникнення і поширення МБТ в організмі людини. Клінічна класифікація туберкульозу.

Тема 2 Загальні підходи до діагностики туберкульозу. Спеціальні методи виявлення і діагностики туберкульозу (мікробіологічна, рентгенологічна, ендоскопічна діагностики, туберкулінодіагностика)

Клінічне обстеження хворого на туберкульоз. Шляхи і методи виявлення туберкульозу. Групи населення, що підлягають обов'язковому щорічному флюорографічному обстеженню. Варіанти тактичних дій для лікарів установ загальної медичної мережі у виявленні туберкульозу. Туберкулінодіагностика. Мікробіологічна діагностика туберкульозу (мікроскопічна, бактеріологічна, ПЛР). Методи променевого дослідження хворих на туберкульоз (рентгенологічний, УЗД, КТ, МРТ). Ендоскопічна діагностика (бронхоскопія, торакоскопія, медиастиноскопія). Біопсія.

Тема 3 Специфічна профілактика туберкульозу (БЦЖ-вакцинація). Особливості перебігу туберкульозу у дітей і підлітків

Вакцина БЦЖ і БЦЖ-М. Ускладнення, протипокази, техніка проведення. Календар щеплень. Туберкульоз невстановленої локалізації. Туберкульоз внутрішньо-грудних лімфатичних вузлів. Первинний туберкульозний комплекс.

Тема 4 Вогнищевий, інфільтративний та дисемінований туберкульоз легень

Патогенез і патоморфологія, методи виявлення, клініка і перебіг вогнищевої форми туберкульозу. Причини поширення мультирезистентного туберкульозу легень серед населення. Причини розвитку туберкульозу у хворих на СНІД. Патогенез і патоморфологія, методи виявлення, клініка і перебіг інфільтративної форми туберкульозу. Клініко-рентгенологічні варіанти казеозної пневмонії, особливості їх перебігу. Патогенез і патоморфологія дисемінованого туберкульозу легень. Патогенез і патоморфологія міліарного туберкульозу. Патогенез і патоморфологія туберкульозного менінгіту.

Тема 5 Кулясті утворення в легенях. Фіброзно-кавернозний туберкульоз легень

Класифікація туберкулом легень. Особливості клінічного перебігу туберкулом легень, методи виявлення. Диференціальна діагностика туберкуломи легені з периферичним раком, ехінококовою кістою. Наслідки. Причини формування фіброзно-кавернозного туберкульозу легень. Патогенез, патоморфологія. Основні клінічні синдроми, рентгенологічні ознаки фіброзно-кавернозного та циротичного туберкульозу легень.

Тема 6 Ускладнення вторинних форм туберкульозу: кровохаркання та легенева кровотеча, спонтанний пневмоторакс, емпієма плеври, хронічне легеневе серце, амілоїдоз внутрішніх органів

Патогенез, клініка, діагностика і принципи лікування кровохаркання, легеневої кровотечі, спонтанного пневмотораксу, хронічного легеневого серця і амілоїдозу. Надання екстреної допомоги з позиції доказової медицини при легеневій кровотечі, спонтанному пневмотораксі.

<p>Тема 7 Позалегеневий туберкульоз: периферичних лімфатичних вузлів, туберкульоз кісток та суглобів, сечостатевої системи та ШКТ. Туберкульозний плеврит</p> <p>Патогенез, патоморфологія і класифікація туберкульозних плевритів. Основні клінічні синдроми плевритів. Сучасні методи діагностики. Показання до плевральної пункції, торакоскопії, дренування плевральної порожнини, методики їх проведення.</p>
<p>Тема 8 Загальні принципи лікування хворих на туберкульоз. Сучасні схеми лікування відповідно до спектру стійкості МБТ. Неспецифічна терапія хворих на туберкульоз. Хірургічне лікування. Санаторно-курортне лікування</p> <p>Загальні принципи лікування з позиції доказової медицини. Антимікобактеріальні препарати. Особливості діагностики та лікування з позиції доказової медицини у ВІЛ-інфікованих осіб. Загальні принципи антимікобактеріальної терапії з позиції доказової медицини. Гігієно-дієтичний режим у клініці туберкульозу. Патогенетичне лікування з позиції доказової медицини. Імунокоригувальна, симптоматична та фізіотерапія з позиції доказової медицини. Основні хірургічні методи лікування з позиції доказової медицини при туберкульозі органів дихання. Санаторно-курортне лікування з позиції доказової медицини хворих на туберкульоз.</p>
<p>Тема 9 Профілактика туберкульозу: інфекційний контроль, соціальна, первинна, вторинна. Робота в осередку туберкульозної інфекції. Характеристика джерела туберкульозної інфекції</p> <p>Визначення складових компонентів інфекційного контролю за туберкульозом. Робота у вогнищі туберкульозної інфекції. Соціальна профілактика. Хіміопротекція туберкульозу, показання, методика проведення. Санітарна профілактика, її завдання. Санітарно-освітня робота.</p>
<p>Тема 10 Диференційний залік</p> <p>Відповідь на 5 питань. Фінальне тестування</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Визначати фактори ризику виникнення туберкульозу, використовувати принципи диспансеризації осіб з групи ризику захворювання на туберкульоз.
PH2	Планувати схему обстеження хворого на туберкульоз.
PH3	Діагностувати та надавати екстрену допомогу при невідкладних станах у хворих на туберкульоз.
PH4	Визначати клінічні форми туберкульозу і сформулювати клінічний діагноз відповідно до класифікації, пояснювати значення лабораторних, променевих, інструментальних, мікробіологічних методів дослідження, туберкулінодіагностики.
PH5	Визначити режими лікування хворих із різними клінічними формами туберкульозу та визначити критерії їхвилікування.
PH6	Класифікувати осередки туберкульозної інфекції та використовувати в них принципи проведення заходів з інфекційного контролю.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 222 Медицина:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПР2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4).
ПР3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 4, пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
ПР4	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики), дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2).
ПР6	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, що базуються на засадах доказової медицини, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміння обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
ПР18	Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН2	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел українською та іноземною мовами
СН3	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН4	Здатність виявляти та вирішувати проблеми

СН5	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
-----	--

8. Види навчальних занять

<p>Тема 1. Епідеміологія туберкульозу. Етіологія, патогенез туберкульозу. Імунітет при туберкульозі. Клінічна класифікація туберкульозу</p> <p>Пр1 "Епідеміологія туберкульозу. Етіологія, патогенез туберкульозу. Імунітет при туберкульозі. Клінічна класифікація туберкульозу" (денна)</p> <p>Туберкульоз як соціальна, медична та наукова проблема. Основні етапи розвитку вчення про туберкульоз. Фактори ризику захворювання на туберкульоз. Патоморфоз туберкульозу. Збудник туберкульозу, морфологічна будова, властивості. Зараження туберкульозом, шляхи проникнення і поширення МБТ в організмі людини. Клінічна класифікація туберкульозу. застосування віртуальної симуляції (перегляд фільму "Туберкульоз, знай, стережись, не бійся") з подальшим обговоренням.</p>
<p>Тема 2. Загальні підходи до діагностики туберкульозу. Спеціальні методи виявлення і діагностики туберкульозу (мікробіологічна, рентгенологічна, ендоскопічна діагностики, туберкулінодіагностика)</p> <p>Пр2 "Загальні підходи до діагностики туберкульозу. Спеціальні методи виявлення і діагностики туберкульозу (мікробіологічна, рентгенологічна, ендоскопічна діагностики, туберкулінодіагностика)" (денна)</p> <p>Клінічне обстеження хворого на туберкульоз. Шляхи і методи виявлення туберкульозу. Групи населення, що підлягають обов'язковому щорічному флюорографічному обстеженню. Варіанти тактичних дій для лікарів установ загальної медичної мережі у виявленні туберкульозу. Туберкулінодіагностика. Мікробіологічна діагностика туберкульозу (мікроскопічна, бактеріологічна, ПЛР). Методи променевого дослідження хворих на туберкульоз (рентгенологічний, УЗД, КТ, МРТ). Ендоскопічна діагностика (бронхоскопія, торакоскопія, медиастиноскопія). Біопсія. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач, роботу в симуляційному центрі (робота з рентгенограмами), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики збору та обстеження харкотиння, постановки проби Манту, бронхоскопії) з подальшим обговоренням. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом) з дотриманням вимог інфекційного контролю за туберкульозом.</p>
<p>Тема 3. Специфічна профілактика туберкульозу (БЦЖ-вакцинація). Особливості перебігу туберкульозу у дітей і підлітків</p>

Пр3 "Специфічна профілактика туберкульозу (БЦЖ-вакцинація). Особливості перебігу туберкульозу у дітей і підлітків" (денна)

Вакцина БЦЖ і БЦЖ-М. Ускладнення, протипокази, техніка проведення. Календар щеплень. Туберкульоз невстановленої локалізації. Туберкульоз внутрішньо-грудних лімфатичних вузлів. Первинний туберкульозний комплекс. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач, роботу в симуляційному центрі (робота з рентгенограмами), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики постановки проби Манту) з подальшим обговоренням. Рольові ігри. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом) з дотриманням вимог інфекційного контролю за туберкульозом.

Тема 4. Вогнищевий, інфільтративний та дисемінований туберкульоз легень

Пр4 "Вогнищевий, інфільтративний та дисемінований туберкульоз легень" (денна)

Патогенез і патоморфологія, методи виявлення, клініка і перебіг вогнищевої форми туберкульозу. Причини поширення мультирезистентного туберкульозу легень серед населення. Причини розвитку туберкульозу у хворих на СНІД. Патогенез і патоморфологія, методи виявлення, клініка і перебіг інфільтративної форми туберкульозу. Клініко-рентгенологічні варіанти казеозної пневмонії, особливості їх перебігу. Патогенез і патоморфологія дисемінованого туберкульозу легень. Патогенез і патоморфологія міліарного туберкульозу. Патогенез і патоморфологія туберкульозного менінгіту. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач, роботу в симуляційному центрі (робота з рентгенограмами). За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом) з дотриманням вимог інфекційного контролю за туберкульозом.

Тема 5. Кулясті утворення в легенях. Фіброзно-кавернозний туберкульоз легень

Пр5 "Кулясті утворення в легенях. Фіброзно-кавернозний туберкульоз легень" (денна)

Класифікація туберкулом легень. Особливості клінічного перебігу туберкулом легень, методи виявлення. Диференціальна діагностика туберкуломи легені з периферичним раком, ехінококовою кістою. Наслідки. Причини формування фіброзно-кавернозного туберкульозу легень. Патогенез, патоморфологія. Основні клінічні синдроми, рентгенологічні ознаки фіброзно-кавернозного та циротичного туберкульозу легень. Клініка туберкульозу кісток і суглобів, сечостатевої системи, ШКТ, периферичних лімфатичних вузлів. Діагностика. Сучасні схеми лікування з позиції доказової медицини. Патогенез і патоморфологія. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач, роботу в симуляційному центрі (робота з рентгенограмами). За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом) з дотриманням вимог інфекційного контролю за туберкульозом.

Тема 6. Ускладнення вторинних форм туберкульозу: кровохаркання та легенева кровотеча, спонтанний пневмоторакс, емпієма плеври, хронічне легеневе серце, амілоїдоз внутрішніх органів

Пр6 "Ускладнення вторинних форм туберкульозу: кровохаркання та легенева кровотеча, спонтанний пневмоторакс, емпієма плеври, хронічне легеневе серце, амілоїдоз внутрішніх органів" (денна)

Патогенез, клініка, діагностика і принципи лікування з позиції доказової медицини кровохаркання, легеневої кровотечі, спонтанного пневмотораксу, хронічного легеневого серця і амілоїдозу. Надання екстреної допомоги при легеневі кровотечі, спонтанному пневмотораксі з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач. Рольові ігри. За відсутності карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом) з дотриманням вимог інфекційного контролю за туберкульозом.

Тема 7. Позалегеневий туберкульоз: периферичних лімфатичних вузлів, туберкульоз кісток та суглобів, сечостатевої системи та ШКТ. Туберкульозний плеврит

Пр7 "Позалегеневий туберкульоз: периферичних лімфатичних вузлів, туберкульоз кісток та суглобів, сечостатевої системи та ШКТ. Туберкульозний плеврит" (денна)

Клініка туберкульозу кісток і суглобів, сечостатевої системи, ШКТ, периферичних лімфатичних вузлів. Діагностика. Сучасні схеми лікування з позиції доказової медицини. Патогенез і патоморфологія. Патогенез, патоморфологія і класифікація туберкульозних плевритів. Основні клінічні синдроми плевритів. Сучасні методи діагностики. Показання до плевральної пункції, методика її проведення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач, роботу в симуляційному центрі (робота з рентгенограмами, комп'ютерними томограмами). За відсутності карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом) з дотриманням вимог інфекційного контролю за туберкульозом.

Тема 8. Загальні принципи лікування хворих на туберкульоз. Сучасні схеми лікування відповідно до спектру стійкості МБТ. Неспецифічна терапія хворих на туберкульоз. Хірургічне лікування. Санаторно-курортне лікування

Пр8 "Загальні принципи лікування хворих на туберкульоз. Сучасні схеми лікування відповідно до спектру стійкості МБТ. Неспецифічна терапія хворих на туберкульоз. Хірургічне лікування. Санаторно-курортне лікування" (денна)

Загальні принципи лікування з позиції доказової медицини. Антимікобактеріальні препарати. Особливості діагностики та лікування з позиції доказової медицини у ВІЛ-інфікованих осіб. Сучасні схеми лікування з позиції доказової медицини відповідно до спектру стійкості МБТ. Загальні принципи антимікобактеріальної терапії з позиції доказової медицини. Гігієно-дієтичний режим у клініці туберкульозу. Патогенетичне лікування з позиції доказової медицини. Імунокоригувальна, симптоматична та фізіотерапія з позиції доказової медицини. Основні хірургічні методи лікування з позиції доказової медицини при туберкульозі органів дихання. Санаторно-курортне лікування з позиції доказової медицини хворих на туберкульоз. Медико-соціальний супровід хворих на туберкульоз. Моніторинг лікування з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач. Рольові ігри. За відсутності карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом) з дотриманням вимог інфекційного контролю за туберкульозом.

Тема 9. Профілактика туберкульозу: інфекційний контроль, соціальна, первинна, вторинна. Робота в осередку туберкульозної інфекції. Характеристика джерела туберкульозної інфекції

Пр9 "Профілактика туберкульозу: інфекційний контроль, соціальна, первинна, вторинна. Робота в осередку туберкульозної інфекції. Характеристика джерела туберкульозної інфекції" (денна)

Визначення складових компонентів інфекційного контролю за туберкульозом. Робота у вогнищі туберкульозної інфекції. Соціальна, санітарна, хіміопрофілактика. Санітарно-освітня робота. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач. Рольові ігри. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом) з дотриманням вимог інфекційного контролю за туберкульозом.

Тема 10. Диференційний залік

Пр10 "Диференційний залік" (денна)

Фінальне тестування. Відповідь на 5 питань

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Кейс-орієнтоване навчання
МН2	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН3	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН4	Практикоорієнтоване навчання
МН5	Самостійне навчання
МН6	Електронне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (Research-based learning (RBL), Case-based learning (CBL), Team-based learning (TBL), які сприяють розвитку не тільки фахових здібностей, а й стимулюють до творчого мислення.

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність до аналітичного та критичного мислення, роботі в команді, наполегливість формується під час командно-, практико- та кейс-орієнтованого навчання, знання та розуміння предметної області здобувається протягом самонавчання. Електронне навчання стимулює здатність до використання інформаційних технологій. Навчання на основі досліджень спонукає до розвитку визначеності та наполегливості щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
-----	---------------------------------

НД2	Розбір клінічних кейсів
НД3	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні
НД4	Електронне навчання у системах (Zoom, Google Meet, MIX.sumdu.edu.ua)
НД5	Індивідуальний дослідницький проєкт (студентська наукова робота, стаття, тези тощо)
НД6	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД7	Відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню дисципліни	На останньому занятті з дисципліни	Максимальна кількість балів за тестування - 20 балів за умови отримання 100% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів - 12 балів (60% правильних відповідей)

<p>МФО3 Консультування викладача під час підготування індивідуального дослідницького проєкту (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт)</p>	<p>Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є науково-дослідна робота студентів. Залучення останніх до дослідницької діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності тощо</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду дослідницького проєкту</p>
<p>МФО4 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань</p>	<p>У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Консультування студентів в роботі зі стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів біля хворого із подальшим визначенням рівня практичної підготовки</p>
<p>МФО5 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами</p>	<p>Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначати оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів</p>
<p>МФО6 Розв'язування клінічних кейсів</p>	<p>Кейс-метод дозволяє розкрити та сформувати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>

МФО7 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	Студент має надати 60% правильних відповідей
МФО8 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки	Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумковий контроль: диференційний залік	Складання диференційного заліку. До складання диференційного заліку допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни	На останньому занятті	Здобувач може отримати 80 балів за диференційний залік. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент - 48 балів
МСО2 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає в себе усне опитування, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, об'єктивне структуроване клінічне обстеження пацієнта, вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів, поточне тестування. Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних досліджень на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо (заохочувальна діяльність, додаткові бали).	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
9 семестр	200 балів		
МСО1. Підсумковий контроль: диференційний залік	80		
відповідь на теоретичні питання (3x20)	60	36	Ні
Підсумкове тестування	20	12	Ні
МСО2. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	120		
Усне опитування, виконання групового кейсу, клінічного кейсу, оцінювання, об'єктивне структуроване клінічне обстеження, оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій	120	72	Ні

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 120. Кількість балів студента вираховується за формулою помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. Студент допускається до диференційного заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. Диференційний залік проводиться на останньому практичному занятті. Білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (20 балів кожний). В рамках диференційного заліку студент складає підсумкове тестування (максимальна кількість балів - 20, мінімальна - 12). Диференційний залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проєкту (захист студентської наукової роботи 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, спірограм, електрокардіограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження, туберкулінодіагностики, мікробіологічного обстеження
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН4	Симуляційний центр (ригідний бронхоскоп та колекція стронніх тіл бронхів)

ЗН5	КНП СОР "Регіональний клінічний фтизіопульмонологічний медичний центр"
ЗН6	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, ноутбуки)
ЗН7	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання)
ЗН8	Медичне обладнання (спірометр, електрокардіограф, бронхоскоп, фонендоскоп та ін.)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Олещенко Г.П. Основи медико-соціальної експертизи хворих на туберкульоз» / укладач Г. П. Олещенко. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 37 с.
2	Igor D. Duzhyi, Halyna P. Oleshchenko, Ivan A. Hnatenko, Stanislav O. Holubnychyi. Particular qualities of the proteolytic system in patients with tuberculosis depending on the sensitivity of the pathogen. Wiadomosci Lekarskie. 2021;74(1):94-97
3	Олещенко, Г. П. Тестові завдання з фтизіатрії до ліцензійного інтегрованого іспиту "Крок-2". Суми: Сумський державний університет, 2020. 43 с.
4	Олещенко, Г. П. Деякі дефініції клінічних синдромів у разі захворювань плеври (Компендіум) [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Г. П. Олещенко, О. М. Литвиненко. — Суми : СумДУ, 2021. — 51 с.
Допоміжна література	
1	Фтизіатрія: нац. підруч. / В.І.Петренко, Л.Д.Тодоріко, Л.А.Гришук та ін.; за ред. В.І.Петренка. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 472 с.
2	Фтизіатрія у схемах, таблицях та рисунках : навч.-метод. посібник / О. С. Шевченко, О. І. Чопорова, С. Л. Матвеева та ін. – Харків : ХНМУ, 2016. – 176 с.
3	Профілактика туберкульозу. Навчальний посібник для студентів і лікарів-інтернів ВНМЗ ІV рівня акредитації та лікарів / В.І. Петренко, М.Г. Долинська, А.В. Александрін, В.В. Петренко — К.: 2Print, 2017. — 88 с.
4	Phthisiology [Текст] : textbook / V. I. Petrenko, O. K. Asmolov, M. G. Boyko etc. ; Ed. V.I. Petrenko. — second edition. — K. : AUS Medicine Publishing, 2018. — 416 p.
5	І. Д. Дужий, Г. П. Олещенко, І. Я. Гресько, В. О. Олещенко Спосіб попередньої верифікації синдрому плеврального випоту № 114430 u201609074; заявлено 29.08.2016 ; опубліковано 10.03.2017, Бюл.5
6	І. Д. Дужий, Г. П. Олещенко, Ю.О. Міщенко, В. О. Олещенко, І. Я. Гресько Спосіб прискореного розсмоктування плеврального випоту неонкогенного генезу №114553 Заяв u2016 09784 Заявлено 23.09.16 Опубліков 10.03.17 Бюл. №5.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	

1	Національний ресурсний центр з туберкульозу http://tb.ucdc.gov.ua/
2	Вебсайт Центру громадського здоров'я МОЗ України http://phc.org.ua/
3	Питання туберкульозу на сайті ВООЗ http://www.who.int/tb/en/ ; http://www.who.int/tb/ru/ .
4	Вебсайт Національного інституту фтизіатрії та пульмонології ім. Ф.Г.Яновського НАМН України http://www.ifp.kiev.ua/index_ukr.htm
5	Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії СумДУ http://gensurgery.med.sumdu.edu.ua
6	Вебсайт журналу «Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція» http://tubvil.com.ua .
7	Вебсайт журналу «Український пульмонологічний журнал» http://www.ifp.kiev.ua/doc/journals/upj.htm .

	<p style="text-align: center;">РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Фтизіатрія»</p> <p>Ступінь вищої освіти Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл Спеціальність: освітня програма 222 Медицина: Медицина Рік навчання 2023 Семестр 9 семестр Форма навчання денна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Олещенко Галина Павлівна, Дужий Ігор Дмитрович
Контактна інформація викладача	Дужий Ігор Дмитрович i.duzhyi@med.sumdu.edu.ua Олещенко Галина Павлівна g.oleschenko@med.sumdu.edu.ua
Час та місце проведення консультацій	Відпрацювання проводяться щочетверга з 15.00 та за домовленістю з викладачем на базі кафедри (диспансерне відділення КНП СОР «Регіональний клінічний фтизіопульмонологічний медичний центр», м. Суми, вул. Перекопська, 15).
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	https://elearning.sumdu.edu.ua/works/8108/nodes/2743715
Посилання на силабус в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/syllabus/b8473a6325dce35ca2fa7f341799b1a13228432
Засоби зворотного зв'язку із групою щодо отримання та опрацювання виданих матеріалів	особистий кабінет, MIX СумДУ, група у Viber

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені регламентом, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час виконання письмового модульного або підсумкового контролю списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни, викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;

- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань навчальної дисципліни

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Заборонено використовувати інструменти штучного інтелекту для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

Політика щодо відвідування

Студент повинен відвідати усі практичні заняття. До диференційного заліку допускаються студенти, які відпрацювали всі пропущені практичні заняття до встановленого терміну.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

У випадку недостатньої кількості балів за поточні заняття студенти мають можливість допуститися до заліку підготувавшись по основних питаннях з дисципліни (перелік питань на сайті або у викладача) і здати «Допуск» до модуля відповівши на 3 випадкових питання з вказаного вище переліку. Студент має лише 3 спроби здати «Допуск» з інтервалом на підготовку не менше двох днів. При цьому третя (остання) спроба «Допуску» проводиться лише у присутності завідувача кафедрою. У випадку, коли студент отримав незадовільну оцінку за модульний контроль, він повинен перескласти його на 19-му тижні.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання з модульних та семестрових атестацій. Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня. За розпорядженням директора створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.

Критерії оцінювання

Політика оцінювання

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального семестру обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року - 100. Кількість балів студента вираховується за формулою 100 помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За тестування студент отримує максимум 20 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120 балів. Студент допускається до диференційного заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів: 62 бали під час практичних занять, 10 балів за тестування. Диференційний залік проводиться відповідно до розкладу наприкінці семестру. Білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (20 балів кожне) та 1 ситуатійне завдання (20 балів). Диференційний залік зараховується студенту, якщо він набрав не

менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проєкту (виступ на конференції 10 балів, тези доповідей 5 балів). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів. Допускається можливість перезарахування балів по системі неформальної освіти відповідно до положення.

Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Для спеціальності 222 Медицина:

Програмні результати навчання	Результат навчання	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
ПР1	РН1	Пр1, Пр9	НД3, НД1, НД6	МН2, МН5	ЗН1, ЗН3, ЗН5, ЗН6	МСО2, МСО1
ПР2	РН2	Пр2-Пр7	НД2, НД3, НД5, НД7, НД1, НД6, НД4	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН4, ЗН5, ЗН6	МСО2, МСО1
ПР3	РН3	Пр6, Пр8	НД2, НД3, НД5, НД7, НД1, НД6, НД4	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН5, ЗН6, ЗН7	МСО2, МСО1
ПР4	РН4	Пр10, Пр2, Пр4-Пр5, Пр7	НД2, НД3, НД5, НД7, НД1, НД6, НД4	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН4, ЗН5	МСО2, МСО1
ПР6	РН5	Пр8	НД2, НД3, НД5, НД1, НД6, НД4	МН1, МН2, МН3, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН6, ЗН7, ЗН8	МСО2, МСО1
ПР18	РН6	Пр9-Пр10	НД5, НД1, НД6, НД4	МН3, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН5, ЗН6	МСО2, МСО1